

SZÜLINAPODRA

Egyszer készítettem neked tortát. Sárból gyúrtam, lóherével díszítettem. Harminchat gyertyát kellett volna ráhelyeznem, de nem tudtam addig elszámolni. Ezért hát egyik oldalra három, másik felől pedig hat kis fácskából gonddal kifaragott, idézőjeles gyertyát szurkáltam bele. Időben elkészültem. A kert sarkánál kuporogva leselkedtem, hogy biztosan lássam, mikor befordulsz az utcán. Hiába vártalak. Ez volt talán az utolsó, amikor vártam rád. Utána mindig azt akartam, hogy ne gyere. Félelemből, gyűlöletből, daczból is talán.

Amióta felnőtt lettem, minden évben gyűjtök neked, érted egy gyertyát a születésnapodon. A halottak hetén. Tudom, nem nevezzük így, de attól még létezik, épp úgy, mint az ünnepeket megelőző készülődős napok. Összemósodik ez az időszak, a halottak napja a születésnapod. Hányszor eltemettelek már képzeletben, s élesztettelek újra kötelesség- vagy büntudatból, gerincből, sajnálatból, gyengeségből, önzésből. Minden születésnapodon fojtogat a sírás. Mondd, miért? Hangos beszéd hallatán még mindig összerezzenek, és ökölbe szorul a kezem, ha összevert arcú nőt látok. Miért nem tudtalak magam mögött hagyni, mint a többiek? Félve fogom a telefont, ha hívlak, és nyugtalan vagyok, ha nem válaszolsz. Félek, kegyetlen leszel halálodban is.

Azóta is abban hiszek, hogy a ráfordított idővel készült ajándékok a legértékesebbek. Ma újra nekiveselkedek. Sokáig tétovázom, vajon milyen tortának örülnél? Elképzelem, ahogy behunyt szemmel elfújod a gyertyát. Mit kívánnál? Meddig kéne visszamenni az elbaltázott életedben, hogy ne legyen ennyire nyomorult? Vagy a jövődre nézve mit kívánnál? Öröm-e még, vagy csak ösztön az életben maradás?

A cukorhabot kavarom. Kíméletlenül környékeznék meg az emlékek. Volt, hogy úgy éreztem, elég erős vagyok veled szembeszállni, vagy inkább úgy, hogy már nem tudsz bántani. Arra kértelek, egy okot mondj, amiért érdemes élned, vagy egy személyt, akinek jó, hogy te vagy. Üres volt a tekinteted, s én elszaladtam. Ma már tudom, hogy nem fogtad fel, mit is mondtam. Különben lehet, már nem élnél.

Egy dolgot szeretnék mondani, amit, meggyőződésem, nem mondtak neked soha, pedig elég volna a holnaphoz. Sajnos gyenge vagyok kimondani, pedig üvöltöni kéne, hogy: szeretlek!

A torta kész. Rajta nem ötvennyolc, helyette az évi egy gyertya lobog. Szeretlek, apu! – nagyon halkán súgom, szinte mozdulatlan ajkakkal. Behunyom a szemem. Én kívánok most helyetted: Irgalmas legyen veled az ég!

MEDDŐ PRÓBÁLKOZÁS

Mintha minden összejárszana. A zötykölődő busz ablakán magának utat törő esőcseppek, kifejezéstelen arcok, kosz, a fülemben visszacsengő hang: Csalódtam magában, Emese.

Tessék, még valaki, aki csalódott bennem. A kezelőorvosom. A nőgyógyász, aki nem érti, hogy harmincas évei elején járó nőként hogyan nem az az elsődleges, szent és sérthetetlen cél, hogy anyává váljak.

– Ez egy újabb spontán vetélés volt. De túl vagyunk rajta. Újra próbálkozhatnak.

Az a cél, hogy gyermeket hozzon a világra.

– Nem. A cél az, hogy egészséges legyek.

Úgy néz rám, mint egy gyilkosra. Mintha én volnék az oka. Vagy legalábbis egy semmirevaló, önző ösztönlényre. Elfordul tőlem. Érzem, hogy kiesek a kegyeiből. Többé nem vagyok méltó a szolgálataira. Gépiesen receptet ír. Nincs szemkontaktus, nincs mosoly, nincs újabb időpont, csak a közöny.

– Csalódtam magában, Emese – ezzel köszön el.

Szégyent érzek. Összehúzódok, amilyen picire csak tudok. Arcom kipirulva, fojtogat a sírás. Szégyellem magam, keresem a választ, hogy miért. Ismerem ezt az érzést. Látom magam kislányként, meztelenül a tükör előtt állva. Jeleket keresek a testemen. Arra utaló jeleket, hogy kurva vagyok. Mert az vagyok. Megmondta apám. Jóval később értettem csak meg, hogy kurva volt az anyám is, meg az apai nagyanyám is, és a húgaim és minden nő, akinek köze volt apámhoz. Mi, a kurvák tettük tönkre az életét. De főleg én, az elsőszülött gyermeke. Velem kezdődött minden. Derékba törtem a karrierét, a terveit, az életét. Nem kellett volna megszületnem, nem akkor, nem úgy, nem egy lány, nem én. Nem! Anyám is megerősítette bennem ezt az elméletet. Minden alkalmat megragadott, hogy elmesélje a történetet,

amikor egyszer el akarta hagyni apámat. Hóvihar volt, én épp csak csecsemő. Összepakolt. Elindult velem az úton, dacolt a hóval, hideggel, én pedig üvöltöttem. Vissza kellett fordulnia. Miattam. Így mindjárt két felnőtt ember elcseszett életéért, sőt, az utánam következők életéért is én lettem felelős.

Közben megtanultam szép lassan a lehető legészrevétlenebb lenni, a legkisebb galibát okozni, eljelentéktelenedni.

A hasamra teszem a tenyerem. Érzem, hogy ez a méh nem képes táplálni. Nem lüktet benne élet.

Én is csalódtam. Nem vagyok rá képes.

Nem én, a test, hanem én, a lélek.

KEDVES APU!

Olyan ez, mint egy szar pszichothriller, amikor a reflektor végig egyetlen potenciális elkövetőn van. Végül pedig kiderül, hogy valaki teljesen más, addig gyanútlan szereplő a gyilkos. No, nem feloldozlak a bűneid alól. Ezt amúgy sem tehetném. Csak belátom, hogy áldozat is voltál egy személyben.

Talán ma már nem gáz levelet írni neked. Korábban is megtehettem volna, úgy hiszem, ez egy működőképes csatorna lehet közted és köztem. De az is lehet, csak egy újabb gyermeteg próbálkozás. Volt már egy balul elsült kísérletem, amikor elcsent italod helyett csak néhány fehér papírra írt sort hagytam a cipőszekrényben. Órjöntél. Kikaptunk érte mind. Többé nem volt merszem megtenni. Most azonban nem veszíthetek semmit.

Mindig azt mondtad: „Jó magból jó származik.” Ennyi volt részedről a dicséret, ha jeleskedtünk valamiben. Persze, a kocsmában hangot adtál büszkeségednek. Gyűlöltem. Gyűlöltem, hogy a te magodból származom, és megfeszített erővel tiltakoztam ellene. Szentül hittem, hogy mindaz, ami bennem jó, annak semmi köze hozzád. Szégyelltelek, megtagadtalak nemegyszer. Az „olyan vagy, mint apád”-nál nem létezett számomra sértőbb bántás.

Nemrég azt mondtad a kislányomnak, hogy gyönyörű. Én órákat sírtam ezen, hogy miért nem mondtad kislányként nekem soha? Meghat, amikor az öledbe ülteted, énekelsz neki, a kedvenc csokiját veszed, a kezét fogva mesélsz. Kompenzálsz. Kimondatlanul, talán nem is tudatosan. Én viszont

tudatosan engedem ezt meg neked. Ettől talán jobb embernek érzed magad, vagy úgy, hogy még nincs veszve minden. A fenébe is, szerethető vagy, ahogy a kisasztal fölé görnyedve Barbie-babát színezel.

Ma már tudom, hogy te vagy bennem, aki akar, aki küzd. És te vagy bennem az is, akinek letörik a szárnyait, ha hagyja.

Olyan ez, mint egy rosszul sikerült pszichothriller. Csak remélni tudom, hogy még nincs vége.